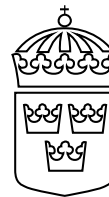

Regeringens proposition

2023/24:120

Justerad skatt på tobak och nikotin

Prop.
2023/24:120

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 11 april 2024

Ulf Kristersson

Elisabeth Svantesson
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I denna proposition föreslås vissa ändringar av beskattningen för tobak och nikotin med anledning av de bedömningar som gjordes i budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 12.19). Förslagen innebär bl.a. följande.

- Skatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktoak och övrig tobak höjs med 9 procent.
- Skatten på snus sänks med 20 procent.
- Definitioner av snus och tuggtoak införs i lagen om tobaksskatt.
- Skattebeloppen för tobak och nikotinprodukter som finns i lagen om frihet från skatt vid import, m.m. respektive lagen om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter justeras så att de bättre motsvarar de faktiska skattesatser som de ska spegla.
- Skattesatserna för e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter ska varje år räknas om utifrån förändringen i konsumentprisindex.
- Indexering av tobaksskatten och skatten på vissa nikotinhaltiga produkter ska ske genom att de skattebelopp som gäller den 1 augusti det år då omräkningen sker multipliceras med ett jämförelsetal. Jämförelsetalet ska ange förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad det år då omräkningen sker och prisläget i juni månad närmast föregående år.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2024.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2022:155) om tobaksskatt.....	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.	9
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter.....	11
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter	12
3	Ärendet och dess beredning	14
4	Bakgrund.....	14
4.1	Gällande rätt	14
4.2	Sammanställning av olika tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar	15
5	Justerad beskattning av tobaks- och nikotinprodukter	16
5.1	Beskattning utifrån farlighet.....	16
5.2	Justerad skatt på tobak.....	17
5.3	Definitioner av snus och tuggtobak	20
5.4	Särskilda skattebelopp i vissa fall.....	22
5.5	Indexering	23
5.6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	25
6	Konsekvensanalys.....	26
6.1	Syfte, alternativa lösningar och förenlighet med EU-rätten.....	26
6.2	Offentligfinansiella effekter	27
6.3	Effekter för företag och enskilda.....	29
6.4	Effekter för myndigheter och domstolar	31
6.5	Övriga effekter	31
7	Författningskommentar	33
7.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2022:155) om tobaksskatt.....	33
7.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.	35
7.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:506) punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter.....	35
7.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter	36
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Justerad skatt på tobak och nikotin.....	38
Bilaga 2	Promemorians lagtext.....	39
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	47

Bilaga 4	Lagrådsremissens lagtext.....	48	Prop. 2023/24:120
Bilaga 5	Lagrådets yttrande	57	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 april 2024.....	58	

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2022:155) om tobaksskatt.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:155) om tobaksskatt

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2, 5, 6, 9, 10 och 11 §§ lagen (2022:155) om tobaksskatt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §¹

Skatt på cigaretter tas ut med *1 krona* och 84 öre per styck och 1 procent av detaljhandelspriset. Skatt på cigaretter tas ut med *2 kronor* och 1 öre per styck och 1 procent av detaljhandelspriset.

Med cigaretter avses

1. tobaksrullar som går att röka som de är och som inte är cigarrer eller cigariller enligt 5 § andra stycket,

2. tobaksrullar som genom enkel, icke-industriell hantering kan införas i cigarettpappersrör, eller

3. tobaksrullar som genom enkel, icke-industriell hantering kan rullas in i cigarettpapper.

Cigaretter med en längd, exklusive filter eller munstycke, som överstiger 8 centimeter men inte 11 centimeter anses som två cigaretter. Är cigaretten längre anses varje påbörjad ytterligare längd av 3 centimeter som en cigarett.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska den i första stycket angivna styckeskatten räknas om enligt 11 §.

5 §²

Skatt på cigarrer och cigariller tas ut med 1 krona och 62 öre per styck. Skatt på cigarrer och cigariller tas ut med 1 krona och 77 öre per styck.

Med cigarrer och cigariller avses, om de kan rökas som de är och med hänsyn till sina egenskaper uteslutande är avsedda att rökas som de är,

1. tobaksrullar med ett yttre täckblad av naturtobak,

2. tobaksrullar fyllda med en riven blandning och med ett yttre täckblad som har cigarrers normala färg, gjort av homogeniserad tobak, om

a) det yttre täckbladet täcker produkten helt och i förekommande fall inkluderar filtret men, i fråga om cigarrer med munstycke, inte munstycket,

b) styckevikten utan filter eller munstycke är minst 2,3 gram och högst 10 gram, och

c) omkretsen är minst 34 millimeter på minst en tredjedel av längden.

¹ Senaste lydelse 2022:1792.

² Senaste lydelse 2022:1792.

Prop. 2023/24:120 För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppet i första stycket räknas om enligt 11 §.

6 §³

Skatt på röktaobak tas ut med 2 241 kronor per kilogram. Skatt på röktaobak tas ut med 2 443 kronor per kilogram.

Med röktaobak avses

1. tobak som skurits eller på annat sätt strimlats, tvinnats eller pressats till kakor och som går att röka utan ytterligare industriell beredning,
2. tobaksavfall som går att röka, bjuds ut till detaljhandelsförsäljning och inte omfattas av 2 § andra stycket eller 5 § andra stycket.

Med tobaksavfall avses rester av tobaksblad och biprodukter från bearbetning av tobak eller framställning av tobaksprodukter.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppet i första stycket räknas om enligt 11 §.

9 §⁴

Skatt ska betalas för snus och tuggtobak som hänförs till nr 2403 i Kombinerade nomenklaturen enligt rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan i lydelsen enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/2159. Skatt tas ut med 526 kronor per kilogram för snus och med 579 kronor per kilogram för tuggtobak.

Med snus avses tobak i form av pulver, korn, strimlor, partiklar eller flagor som särskilt har behandlats för att användas i munnen, men inte rökas. Med tuggtobak avses tobak i form av strängar, stänger, remsor, tärningar eller kakor som särskilt har behandlats för att tuggas men inte rökas.

Produkter som delvis består av andra ämnen än tobak men som i övrigt uppfyller kriterierna i andra stycket behandlas som snus respektive tuggtobak.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppen i första stycket räknas om enligt 11 §.

³ Senaste lydelse 2022:1792.

⁴ Senaste lydelse 2022:1792.

10 §⁵

Skatt på övrig tobak tas ut med 2 241 kronor per kilogram. Skatt på övrig tobak tas ut med 2 443 kronor per kilogram.

Med övrig tobak avses tobak som inte är en del av en levande planta och som inte är skattepliktig som cigaretter, cigarrer, cigariller, röktoak, snus eller tuggtobak. Om sådan tobak ingår i en annan vara sker beskattningen utifrån varans totala vikt.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppet i första stycket räknas om enligt 11 §.

11 §⁶

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska *skatten* för *de tobaksvaror* som anges i 2, 5, 6, 9 och 10 §§ tas ut med belopp som *efter en årlig omräkning motsvarar de i paragraferna angivna skattebeloppen multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2023.* När det gäller skatt på cigaretter enligt 2 § ska omräkningen bara avse styckeskatten. *Beloppen avrundas till hela kronor och ören.*

Regeringen fastställer före november månads utgång de omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för påföljande kalenderår.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska *skatt i stället för vad* som anges i 2, 5, 6, 9 och 10 §§ tas ut med belopp som *räknas om enligt andra stycket.* När det gäller skatt på cigaretter enligt 2 § ska omräkningen bara avse styckeskatten. *Regeringen fastställer varje år före november månads utgång de skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för påföljande kalenderår.*

Skattebeloppen räknas om genom att de belopp som gäller den 1 augusti det år då omräkningen sker multipliceras med ett jämförelsetal.

Jämförelsetalet anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad det år då omräkningen sker och prisläget i juni månad närmast föregående år. Jämförelsetalet ska avrundas till fyra decimaler. De omräknade skattebeloppen avrundas till hela kronor och ören avseende cigaretter, cigariller och cigarrer och till hela kronor avseende

⁵ Senaste lydelse 2022:1792.

⁶ Senaste lydelse 2022:1792.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.
 2. Vid omräkning enligt 11 § för kalenderåret 2025 ska, i stället för vad som anges i andra stycket, skattebeloppen räknas om genom att de belopp som anges i lagen multipliceras med jämförelsetalet.
 3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. Prop. 2023/24:120

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 3 § lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

4 kap.

3 §¹

Tull och skatt enligt 1 § ska tas ut med följande belopp.

	tull	skatt
spritdryck	4 kr/liter	267 kr/liter
starkvin	2 kr/liter	92 kr/liter
vin	1 kr/liter	41 kr/liter
starköl	3 kr/liter	23 kr/liter
cigaretter	34 öre/styck	204 öre/styck
cigarrer	86 öre/styck	228 öre/styck
röktobak	428 kr/kg	2 520 kr/kg
övrig tobak	428 kr/kg	2 520 kr/kg
snus	104 kr/kg	793 kr/kg
högkoncentrerade e-vätskor	320 kr/liter	6 666 kr/liter
övriga e-vätskor	320 kr/liter	3 333 kr/liter
andra nikotinhaltiga produkter	390 kr/kg	1 237 kr/kg

Föreslagen lydelse

4 kap.

3 §

Tull och skatt enligt 1 § ska tas ut med följande belopp.

	tull	skatt
spritdryck	4 kr/liter	267 kr/liter
starkvin	2 kr/liter	92 kr/liter
vin	1 kr/liter	41 kr/liter
starköl	3 kr/liter	23 kr/liter
cigaretter	34 öre/styck	280 öre/styck
cigarrer	86 öre/styck	4 177 öre/styck
röktobak	428 kr/kg	3 843 kr/kg
övrig tobak	428 kr/kg	3 843 kr/kg
snus	104 kr/kg	855 kr/kg
högkoncentrerade e-vätskor	320 kr/liter	6 240 kr/liter
övriga e-vätskor	320 kr/liter	3 820 kr/liter
andra nikotinhaltiga produkter	390 kr/kg	1 282 kr/kg

¹ Senaste lydelse 2022:1784.

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter

Prop. 2023/24:120

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 5 a § lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

5 a §²

Saknas tillräckliga uppgifter för att fastställa skatten enligt 5 § första stycket får denna tas ut med

211 kronor/liter för spritdryck,

62 kronor/liter för starkvin,

31 kronor/liter för vin,

12 kronor/liter för starköl,

1 krona och 70 öre/styck för 2 kronor och 4 öre/styck för
cigaretter. cigaretter.

I denna bestämmelse förstås med

spritdryck: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 22 volymprocent,

starkvin: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 15 men inte 22 volymprocent,

vin: annat vin än starkvin samt annan alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 3,5 men inte 15 volymprocent och som inte är starköl,

starköl: öl med en alkoholhalt som överstiger 3,5 volymprocent.

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2006:1510.

² Senaste lydelse 2022:1788.

Prop. 2023/24:120 2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:696)
om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter

dels att 3 och 4 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Skatt tas ut för e-vätskor med 2 020 kronor per liter vätska.

För högkoncentrerade e-vätskor ska skatt i stället för vad som anges i första stycket tas ut med 4 040 kronor per liter vätska.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppen i första och andra styckena räknas om enligt 4 a §.

4 §²

Skatt tas ut för andra nikotinhaltiga produkter med 202 kronor per kilogram.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppet i första stycket räknas om enligt 4 a §.

4 a §

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skatt i stället för vad som anges i 3 och 4 §§ tas ut med belopp som räknas om enligt andra stycket. Regeringen fastställer varje år före november månads utgång de skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för påföljande kalenderår.

Skattebeloppen räknas om genom att de belopp som gäller den 1 augusti det år då omräkningen sker multipliceras med ett jämförelsetal.

Jämförelsetalet anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad det år då omräkningen sker och prisläget i

¹ Senaste lydelse 2022:1789.

² Senaste lydelse 2022:1789.

*juni månad närmast föregående år. Prop. 2023/24:120
Jämförelsetalet ska avrundas till
fyra decimaler. De omräknade
skattebeloppen avrundas till hela
kronor.*

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

3 Ärendet och dess beredning

Inom Finansdepartementet har promemorian Justerad skatt på tobak och nikotin tagits fram. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (Fi2023/02703).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 15 februari 2024 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslagen i *bilaga 4*. Lagrådet lämnade förslagen utan erinran. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. I förhållande till lagrådsremissen har förslaget i avsnitt 2.3 justerats så att det utgår från lagens nuvarande lydelse i stället för lydelse enligt lagrådsremissen Ny tullbefogenhetslag. Därutöver har vissa mindre språkliga och redaktionella ändringar gjorts.

4 Bakgrund

4.1 Gällande rätt

Inom EU är beskattningen av cigaretter, cigarrer, cigariller och röktobak harmoniserad bl.a. genom rådets direktiv 2011/64/EU av den 21 juni 2011 om strukturen och skattesatserna för punktskatten på tobaksvaror (det s.k. tobaksskattedirektivet). Direktivet reglerar skattestrukturer, minimiskattesatser och definitioner av de skattepliktiga tobaksvarorna. Bestämmelserna i tobaksskattedirektivet är genomförda i svensk rätt genom lagen (2022:155) om tobaksskatt, förkortad LTS, och förordningen (2022:182) om tobaksskatt.

I enlighet med tobaksskattedirektivet är skatten uppbyggd på delvis olika sätt för skilda slag av tobaksvaror. För cigaretter består skatten dels av en i lagen fastslagen skatt per cigarett, dels av en procentsats av detaljhandelspriset. För cigarrer och cigariller består skatten av ett belopp per styck och för röktobak består skatten av ett belopp per kilogram.

Utöver de tobaksvaror för vilka skatten är harmoniserad har Sverige även nationella skatter på tuggtobak och övrig tobak enligt lagen om tobaksskatt samt på e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter enligt lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter. När det gäller snus finns i dag olika typer av snus på marknaden. Den vanligaste typen av snus är ”traditionellt” svenskt snus som innehåller tobak. Sådant snus beskattas som ”snus” med en nationell skatt enligt lagen om tobaksskatt. På senare tid har det även lanserats nya snusliknande produkter som innehåller nikotin, men inte tobak. Dessa benämns ibland ”nikotinportioner”, ”nikotinsnus” eller ”vitt snus”. Det senare kan dock vara en vilseledande benämning eftersom det även förekommer snus som är ljusst eller vitt, men som innehåller tobak. Snusliknande produkter som

är tobaksfria men som innehåller nikotin beskattas som ”andra nikotinhaltiga produkter” enligt lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter. Om en produkt varken innehåller tobak eller nikotin beskattas den inte med tobaks- eller nikotinskatt. Skatten för snus, tuggtobak, övrig tobak och andra nikotinhaltiga produkter tas ut med ett belopp per kilogram av varan. Skatt för e-vätskor tas ut med ett belopp per liter vätska.

Skatten för cigaretter, cigarrer, cigariller, röktobak, snus, tuggtobak och övrig tobak räknas om varje år enligt 2 kap. 11 § LTS utifrån förändringen i konsumentprisindex (KPI), s.k. indexering. Syftet är att realvärdessäkra skattesatserna. När det gäller skatt på cigaretter ska omräkningen endast avse styckeskatten. Beloppen avrundas till hela kronor och ören. De omräknade beloppen anges varje år i en förordning.

I propositionen Höjd skatt på alkohol och tobak (prop. 2021/22:245) föreslås höjningar av skattesatserna för bl.a. tobak. Ändringarna föreslås ske i två steg, där den första ändringen träder i kraft den 1 januari 2023 och den andra ändringen den 1 januari 2024. Ändringarna ersätter indexeringen dessa år. Förslagen antogs av riksdagen den 13 december 2022 (bet. 2022/23:FiU1, rskr. 2022/23:51). För 2024 gäller följande skattesatser för tobaksvaror, e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter i Sverige. Skatt på

- cigaretter tas ut med 1 krona och 84 öre per styck och 1 procent av detaljhandelspriset,
- cigarrer och cigariller tas ut med 1 krona och 62 öre per styck,
- röktobak tas ut med 2 241 kronor per kilogram,
- snus tas ut med 526 kronor per kilogram,
- tuggtobak tas ut med 579 kronor per kilogram,
- övrig tobak tas ut med 2 241 kronor per kilogram,
- e-vätskor tas ut med 4 040 kronor per liter för högkoncentrerade e-vätskor och med 2 020 kronor per liter för övriga e-vätskor,
- andra nikotinhaltiga produkter tas ut med 202 kronor per kilogram.

4.2 Sammanställning av olika tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar

Den 24 mars 2022 gav regeringen Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen och Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) i uppdrag att sammanställa och tillgängliggöra kunskap om olika tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar. Den 23 februari 2023 ändrade regeringen uppdraget på så sätt att olika produkters skadeverkningar skulle beskrivas i relation till varandra, utifrån myndigheternas sammanställning av tillgänglig kunskap som vilar på vetenskaplig grund. Uppdraget redovisades den 30 juni 2023 i rapporten Kunskap om tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar.

I rapporten sammanfattas hälsoeffekterna av de olika produkterna enligt följande. Kunskapsläget om tobaks- och nikotinprodukters hälsorisker varierar, bl.a. beroende på hur länge produkten funnits på marknaden, hur utbredd den är, hur många som använder den och hur mycket forskning som finns. Det tar tid att bygga upp kunskap om hälsorisker med tobaks- och nikotinprodukter, både för att forskning i sig tar tid och för att det kan

Prop. 2023/24:120 ta lång tid för sjukdomar att utvecklas efter en potentiellt skadlig exponering.

Gemensamt för alla tobaks- och nikotinprodukter är att de innehåller nikotin som är akuttoxiskt och starkt beroendeframkallande. Nikotin kan på kort sikt försämra blodkärlens funktioner och höja blodtrycket och pulsen – mekanismer som på sikt kan bidra till en ökad risk för hjärt- och kärlsjukdomar. Nikotin under graviditeten kan innebära risker för kvinnan och barnet. Produkter som innehåller nikotin kan orsaka förgiftningar. Tobaksrökning ökar risken för flera cancersjukdomar, hjärt- och kärlsjukdomar, diabetes typ 2 och lungsjukdomar. Dessutom ökar risken för att dö i förtid. Rökning under graviditeten ökar risken för flera komplikationer för både kvinnan och barnet. Användning av tobakssnus kan ge en ökad risk för tillfälligt högt blodtryck, diabetes typ 2 och vissa cancerformer. Användningen tycks även ge en ökad risk för att dö efter en hjärtinfarkt, en stroke och vissa cancerdiagnoser. I likhet med rökning innebär snusning under graviditeten risker för kvinnan och barnet. Det saknas kunskap om hälsoriskerna med att använda nikotinsnus. I linje med hälsoriskerna med nikotin kan e-cigarettanvändning rubba hjärtrytmen, försämra blodkärlens funktioner och höja pulsen och blodtrycket, vilket alltså kan bidra till en ökad risk för hjärt- och kärlsjukdomar. Användningen kan även irritera luftvägarna och förvärra astmabesvär. Det saknas kunskap om hälsorisker på lång sikt med att använda e-cigarettor.

I rapporten konstateras vidare att barn och unga under uppväxttiden är extra känsliga. Det är ofta i ung ålder som ett beroende utvecklas och unga personer som använder e-cigarettor eller snus kan också börja röka med tiden. Barn är även en särskilt utsatt grupp när det gäller förgiftningar av nikotinprodukter. Användningen av nyare nikotinprodukter som nikotinsnus och e-cigarettor är högst bland unga och bruket ökar. Nikotinsnuset används av unga tjejer, en grupp som tidigare inte snusat i stor omfattning. Samtidigt är det fortsatt många unga som använder rökta tobak.

Myndigheterna drar i rapporten slutsatsen att trots att kunskap saknas för vissa produkter behöver man redan nu utgå från det man vet om de skadliga ämnen som ingår. Till exempel kan kunskap om hälsorisker med nikotin användas för att bedöma risker med nikotinsnus. Man bör också ta hänsyn till utvecklingen av bruket. Ökningen av snus och e-cigarettor bland unga visar att dessa produkter attraherar grupper som man vill skydda genom ett hälsofrämjande och förebyggande arbete.

5 Justerad beskattning av tobaks- och nikotinprodukter

5.1 Beskattning utifrån farlighet

Pris- och beskattningsåtgärder lyfts i Världshälsoorganisationens ramkonvention om tobakskontroll fram som viktiga och effektiva medel för att sänka tobakskonsumtionen, speciellt bland unga. Den totala

tobakskonsumtionen tenderar att minska när priset på tobaksvaror ökar. I Sverige är tobaks- och nikotinskatteerna i dag generellt uppbyggda så att produkter beskattas utifrån farlighet. Produkter som bedöms vara hälsofarliga beskattas och ju större hälsofaran är, desto högre är skatten.

5.2 Justerad skatt på tobak

Regeringens förslag: Skatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktoak och övrig tobak höjs med 9 procent.
Skatten på snus sänks med 20 procent.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Skatteverket* tillstyrker förslagen. *British American Tobacco Sweden AB (BAT)* och *Skruf snus AB* tillstyrker förslagen och välkomnar att beskattningen tydligare utformas utifrån produkternas relativa farlighet. *Haypp Group AB* tillstyrker förslagen och anser att regeringen även bör omformulera den svenska ANDTS-strategin och verka för ändrade regler på EU-nivå. *Livsmedelsföretagen* tillstyrker en sänkning av skatten på snus och anser att det är positivt att produkter med avsevärt mindre hälsopåverkan beskattas lägre medan de som är förknippade med ohälsa får en högre beskattning. *Philip Morris AB* tillstyrker sänkningen av skatten på snus enligt principen att skatten ska reflektera produktkategoriernas skadeverkningar, men anser att det är viktigt att se över skatten för andra kategorier, t.ex. uppvärmda tobaksvaror. *Skattebetalarnas förening* tillstyrker förslaget om sänkt skatt på snus och anser att skatten kan ifrågasättas helt om målsättningen är skademinimering. *Svenska snustillverkarföreningen* tillstyrker att sänka skatten på snus men anser att sänkningen är otillräcklig. *A Non Smoking Generation* tillstyrker att höja skatten på röktoak, men anser att höjningen borde vara väsentligt mycket större, och avstyrker en sänkning av skatten på snus. Organisationen anser att alla former av nikotin som inte är godkända som läkemedel borde beskattas som tobak och dessutom beskattas med en hållbarhetsskatt eftersom de motverkar samtliga globala hållbarhetsmål i Agenda 2030 och anger att nikotin medför ett stort antal allvarliga hälsorisker och snus och e-cigarett fungerar som inkörsport till cigarettrökning. *Cancerfonden* tillstyrker att höja skatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktoak och övrig tobak, men anser att höjningen inte är tillräcklig, och avstyrker sänkningen av skatten på snus. Cancerfonden anser att förslaget inte tar tillräcklig hänsyn till de risker som presenterats i sammanställningen av olika tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar och att det är anmärkningsvärt att sänka skatten på en hälsofarlig produkt som snus när den i stället borde höjas. *Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning på Stockholms universitet (SoRAD)* instämmer i att det av folkhälsoskäl är rimligt att de produkter som orsakar mindre skada och ofta används som hjälp för att sluta röka ska beskattas lägre. SoRAD anser dock att det saknas övertygande argumentation för en så pass stor sänkning av skatten på tobakssnus och anger att en önskad rangordning hade kunnat nås genom att lämna snussskatten oförändrad och höja skatten på cigaretter ytterligare. *Folkhälsomyndigheten* tillstyrker att höja skatten på cigaretter, cigarrer,

Prop. 2023/24:120 cigariller, rökto­bak och övrig to­bak och avstyrker att sänka skatten på snus. Myndigheten anger att det är väl be­lagt att även snus är skadligt för hälsan och att prisökningar är en av de mest effektiva förebyggande åtgärderna för att minska bruket. *Hjärt-lungfonden* tillstyrker att höja skatten på cigaretter, cigar­rer, cigariller, rökto­bak och övrig to­bak, men anser att höjningen inte är tillräcklig, och avstyrker sänkningen av skatten på snus. Hjärt-lungfonden anger att en sänkning av skatten på snus kommer att få föl­jden att ännu fler barn börjar snusa. Fonden anser dessutom att skatten på nikotin­haltiga produkter är alldeles för låg, eftersom det finns en mängd forskning som kopplar nikotin till ökade risker för hjärt- och kärlsjukdomar, luftvägssjukdomar, cancer och andra hälsoskador. *Socialstyrelsen* tillstyrker att höja skatten på cigaretter, cigar­rer, cigariller, rökto­bak och övrig to­bak men avstyrker sänkningen av skatten på snus och anger att det är högst troligt att förslaget kommer att leda till ökad efterfrågan på tobakssnus och därmed negativ påverkan på hälsan i befolkningen. *Tobaksfakta* tillstyrker att höja skatten på cigaretter, cigar­rer, cigariller, rökto­bak och övrig to­bak, men anser att höjningen inte är tillräcklig, avstyrker sänkningen av skatten på snus och anser att skatten på e-vätskor och nikotin­haltiga produkter bör höjas. *JTI Sweden AB* avstyrker att höja skatten på cigaretter men tillstyrker sänkningen av skatten på snus och anger att risken att en kraftig skattehöjning minskar skatteintäkterna och undergräver folkhälsopolitiken genom ökad svarthandel och försämrade kontrollmöjligheter underskattas i promemorian. Bolaget anser även att nedskräpningssavgiftens påverkan på beskattningsutrymmet inte beaktas i tillräcklig utsträckning och att avgiften är att likställa med en skatt, men påpekar att regeringen fortfarande kan justera avgiftens beräkningsmodell. Om regeringen vill att den ökade skatten ska innebära ökade priser på cigaretter behöver den enligt *JTI Sweden AB* föreslå regler mot s.k. forestalling. *Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor* ställer sig tveksam till sänkt skatt på snus eftersom det kan sända felaktiga signaler till unga att snusandet inte är hälsofarligt. *Näringslivets skattedelegation (NSD)* och *Svenskt näringsliv* anser att eventuella höjningar av skatten borde ske med större försiktighet än vad som föreslås i promemorian, med hänsyn till osäkerheten kring påverkan på smuggling och illegal handel. *Tullverket* har inget att invända mot förslagen, men anger att det är svårt att bedöma eventuell påverkan på den oregistrerade delen av tobakskonsumtionen. *Förvaltningsrätten i Falun*, *Kammarrätten i Sundsvall*, *Konkurrensverket*, *Konsumentverket* och *Naturvårdsverket* har inga invändningar mot förslagen.

Skälen för regeringens förslag: Enligt en rapport från 2020 av Europeiska kommissionen har den svenska tobaksskatten sedan 2010 närmat sig genomsnittet inom EU, och i förhållande till invånarnas köpkraft har Sverige bland de lägsta cigaretpriserna i unionen. Bland annat med anledning av detta föreslogs i prop. 2021/22:245 en höjning av tobaksskatten från och med den 1 januari 2023 och en mindre höjning från och med den 1 januari 2024 (se avsnitt 4.1). När skattesatserna för cigaretter, cigar­rer, cigariller, rökto­bak, snus, tuggto­bak och övrig to­bak ändras på annat sätt än genom indexering och ändringarna träder i kraft vid ett årsskifte brukar ändringarna normalt ersätta indexeringen. I de nya skattesatser som föreslås beaktas då att någon indexering inte kommer att

ske. Detta skedde även i prop. 2021/22:245. När den propositionen lämnades till riksdagen i maj 2022 fanns inga slutliga siffror för de förändringar i KPI som en indexering skulle baseras på. De skattenivåer som föreslogs i propositionen baserades därför på prognoser över de förväntade förändringarna i KPI. Det visade sig dock att den faktiska ökningen av KPI blev större än prognostiserat. De skattesatser som föreslogs för 2023 med en höjning om 3 procent utöver den beräknade förändringen av KPI är i princip samma som de skattesatser som hade gällt om inget förslag om höjning hade lämnats och skattesatserna i stället hade indexerats utifrån den faktiska förändringen i KPI. De skattesatser som föreslogs för 2024 med en höjning om 1 procent utöver den beräknade förändringen av KPI är lägre än de skattesatser som hade gällt om inget förslag om höjning hade lämnats och skattesatserna i stället hade indexerats utifrån den faktiska förändringen i KPI. Att förändringarna av KPI har varit större än vad som ursprungligen beräknades innebär alltså att skattens andel av priset kommer att minska om inte några ytterligare justeringar görs.

Vid förändringar av skatten på tobak måste hänsyn tas till eventuella effekter på den oregistrerade delen av tobakskonsumtionen (resandeförsel och smuggling). En alltför stor prisökning kan leda till ökad resandeförsel och smuggling. *JTI Sweden AB* anser att denna risk har underskattats i promemorian, medan *SoRAD* bedömer att risken för ökad resandeförsel eller smuggling är låg. *NSD* och *Svenskt näringsliv* anser att frågan inte har utretts tillräckligt. Senast tobaksskatten höjdes, bortsett från de årliga indexeringarna och höjningarna med anledning av förslagen i prop. 2021/22:245, var den 1 januari 2015. Sedan dess har flera av Sveriges grannländer höjt skatten, i vissa fall flera gånger. Sverige har lägre skatt på cigaretter än flera av våra grannländer, och klart lägre skatt än Danmark och Finland. Detta är något som talar mot att den oregistrerade konsumtionen skulle öka. Eftersom de senaste ändringarna av tobaksskatten har resulterat i skattesatser som har blivit lägre än om skattesatserna enbart hade indexerats skulle en höjning till viss del enbart återställa skattenivån som hade gällt om inga ändringar hade genomförts. Även detta talar för att skatten kan höjas utan att påverka den oregistrerade konsumtionen. Regeringen bedömer att det finns utrymme att höja skatterna utan att riskera någon större ökning av den oregistrerade konsumtionen. Se vidare konsekvensanalysen (avsnitt 6) för ytterligare analys av risken för påverkan på den oregistrerade konsumtionen.

Sammantaget bedömer regeringen att det finns både ett behov av att höja skatten på rökbar tobak och ett utrymme att göra detta. En lämplig höjning bedöms vara 9 procent. Skattesatserna på cigaretter och röktoak är i dag satta så att de ska motsvara varandra. Skattesatsen på övrig tobak är i sin tur kopplad till skattesatsen på röktoak. Dessa skatter bör höjas lika mycket. Det har inte framkommit något som ger skäl att ändra relationen av skattesatserna mellan å ena sidan cigaretter och å andra sidan cigarrer och cigariller. Även skatten på cigarrer och cigariller bör därför höjas med lika mycket procentuellt. Sammantaget föreslås därför att skatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktoak och övrig tobak höjs med 9 procent utöver höjningarna som trädde i kraft den 1 januari 2024. Skatten på cigaretter föreslås bli 2 kronor och 1 öre per styck plus 1 procent av detaljhandelspriset, skatten på cigarrer och cigariller föreslås bli 1 krona

Prop. 2023/24:120 och 77 öre per styck och skatten på röktnobak och övrig tobak föreslås bli 2 443 kronor per kilogram.

För tobakssnus finns det dock skäl att i stället sänka skatten. Skatten på tobakssnus är i dag lägre än skatten på cigaretter och röktnobak, eftersom cigaretter och röktnobak bedöms utgöra en större hälsofara (se avsnitt 5.1). Regeringen anser att denna skillnad bör återspeglas ytterligare i skattesatserna. Flera remissinstanser, exempelvis *Folkhälsomyndigheten* och *Socialstyrelsen*, är negativa till att sänka skatten på snus och pekar bl.a. på att även användningen av snus är förknippad med hälsofaran. Att snus bedöms vara hälsofarligt är anledningen till att det beskattas. När det gäller förhållandet mellan skatten på snus och skatten på cigaretter och röktnobak har det varierat över tid. Historiskt har förhållandet mellan skatterna tidigare varit liknande det som föreslås i promemorian. Regeringen föreslår därför att skatten på snus ska sänkas med ca 20 procent jämfört med skattesatserna som gäller från och med 1 januari 2024. Skatten på snus föreslås bli 421 kronor per kilogram.

I promemorian föreslås inga ändringar av skattesatserna för e-vätskor, andra nikotinhaltiga produkter (såsom tobaksfritt snus) eller tuggtobak. Vissa remissinstanser, exempelvis *Cancerfonden* och *Tobaksfakta*, anser att dessa skatter bör höjas. Regeringen föreslår i nuläget inga ändringar för dessa produkter, men följer utvecklingen.

Flera remissinstanser har föreslagit att ytterligare åtgärder ska genomföras. *A Non Smoking Generation* föreslår att alla former av nikotin som inte är godkända som läkemedel ska beskattas med en hållbarhetsskatt. *JTI Sweden AB* noterar att regeringen har möjlighet att justera beräkningsmodellen för tobaksvaror med filter och anser dessutom att det behöver införas regler för att förhindra s.k. forestalling, dvs. att en producent inför en skattehöjning betalar punktskatten för ett lager med cigaretter. *Philip Morris AB* anser att uppvärmda tobaksvaror inte bör beskattas som tobaksprodukter som röks. *Haypp Group AB* anser att regeringen bör omformulera den svenska ANDTS-strategin. Ingen av dessa frågor omfattas av det aktuella lagstiftningsprojektet.

Lagförslag

Förslagen innebär ändringar i 2 kap. 2, 5, 6, 9 och 10 §§ lagen (2022:155) om tobaksskatt.

5.3 Definitioner av snus och tuggtobak

Regeringens förslag: Det införs definitioner av snus och tuggtobak i lagen om tobaksskatt.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Folkhälsomyndigheten* tillstyrker förslaget. *Skatteverket* välkomnar att det införs definitioner av snus och tuggtobak i lagen om tobaksskatt och anser att det är positivt att det i de föreslagna definitionerna inte görs hänvisningar till tulltaxan. *Skatteverket* lämnar dock vissa förslag på förtydliganden i definitionerna. *Tullverket* har inget att invända mot förslaget men noterar att den föreslagna definitionen av

snus innebär att luktsnus inte kommer att beskattas som snus, utan som övrig tobak.

Skälen för regeringens förslag: I dag finns inga definitioner av snus eller tuggtobak i lagen om tobaksskatt. I lagtexten anges att skatt ska betalas för snus och tuggtobak som hänförs till nr 2403 i Kombinerade nomenklaturen enligt rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan i lydelsen enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/2159. Hänvisningen till KN-nummer 2403 är dock i sig ingen komplett definition, eftersom det är en bred kategori av produkter som även inkluderar bl.a. röktobak. Hänvisningen är i stället ett ytterligare krav för att en vara ska beskattas. För att en produkt ska beskattas som snus eller tuggtobak ska den alltså dels vara ”snus” eller ”tuggtobak”, dels hänföras till KN-nummer 2403.

Även om det numera i praxis får anses vara relativt etablerat vad som avses med begreppen ”snus” respektive ”tuggtobak” finns det fördelar med att definitionerna anges direkt i lagtexten. Det gör exempelvis att lagtexten blir mer lättöverskådlig och tydlig. Regeringen bedömer därför att det är lämpligt att införa sådana definitioner. Det bör dock understrykas att syftet med detta som utgångspunkt inte är att ändra vad som menas med ”snus” eller ”tuggtobak” i skattehänseende, utan enbart att kodifiera vad som redan gäller.

Regeringen föreslår därför att snus ska definieras som tobak i form av pulver, korn, strimlor, partiklar eller flagor som särskilt har behandlats för att användas i munnen, men inte rökas. *Skatteverket* anser att det bör förtydligas vad som avses med ”särskilt behandlats för att användas i munnen, men inte rökas” och anger att myndigheten tolkar uttrycket som att tobaken ska ha fuktats för att inte kunna antändas, men att det bör sakna betydelse om tobaken exempelvis har smaksatts eller behandlats för att nikotinet enklare ska frigöras. Med uttrycket avses att tobaken har genomgått någon form av behandling så att den inte kan rökas som den är, utan i stället lämpar sig för användning i munnen. Det kan ske genom fuktning, men uttrycket är teknikneutralt och inte låst till någon viss metod. Att enbart smaksätta tobaken är inte tillräckligt för att den ska anses vara särskilt behandlad för att användas i munnen men inte rökas. *Tullverket* påpekar att luktsnus inte omfattas av definitionen. Detta är korrekt. Luktsnus är en produkt vars användning skiljer sig från annat snus eftersom det används i näsan, snarare än i munnen. Det har därför normalt inte behandlats för att användas i munnen och kommer då inte att omfattas av definitionen av snus.

Det föreslås vidare att tuggtobak ska definieras som tobak i form av strängar, stänger, remsor, tärningar eller kakor som särskilt har behandlats för att tuggas men inte rökas. *Skatteverket* anser att det bör tydliggöras att tobak ska gå att tugga ”utan att den faller isär” för att anses vara tuggtobak. Regeringen instämmer i *Skatteverkets* bedömning att behandlingen ska medföra att tobaken kan tuggas utan att den faller isär, men anser att det är tillräckligt att detta tydliggörs i författningskommentaren.

Båda de föreslagna definitionerna utgår från hur produkterna tidigare har definierats i praxis. När det i lagtexten införs definitioner av snus och tuggtobak kan det ifrågasättas om det behövs en hänvisning till KN-nummer. En sådan hänvisning finns inte för några andra tobaksprodukter.

Prop. 2023/24:120 I princip alla produkter som uppfyller de föreslagna definitionerna bedöms kunna hänföras till KN-nummer 2403. Det bedöms dock inte finnas något behov av ett krav på att produkten ska hänföras till detta KN-nummer för att beskattas som snus eller tuggtobak. Regeringen föreslår därför att hänvisningen till KN-nummer 2403 tas bort.

Regeringen föreslår även att produkter som delvis består av andra ämnen än tobak men som i övrigt uppfyller kriterierna ska behandlas som snus respektive tuggtobak. Produkter som helt består av andra ämnen än tobak omfattas inte av definitionerna. Exempelvis räknas inte snusliknande produkter utan tobak som snus enligt lagen om tobaksskatt. Sådana produkter som innehåller nikotin kan dock beskattas som ”andra nikotinhaltiga produkter” enligt lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter om kraven i den lagen är uppfyllda (se avsnitt 4.1).

Lagförslag

Förslagen innebär ändringar i 2 kap. 9 § lagen (2022:155) om tobaksskatt.

5.4 Särskilda skattebelopp i vissa fall

Regeringens förslag: De schablonbelopp för skatt på tobak och nikotinprodukter som finns i lagen om frihet från skatt vid import, m.m. och lagen om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter justeras så att de bättre motsvarar de faktiska skattesatser som de ska spegla.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Tullverket* har inget att invända mot förslaget, men önskar att det lämnas en redogörelse för justeringen av skatten på cigarrer i lagen om frihet från skatt vid import, m.m. då höjningen är anmärkningsvärt stor.

Skälen för regeringens förslag: Förutom de skattebelopp som finns i lagen om tobaksskatt och lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter finns även schablonbelopp i vissa andra lagar. I 4 kap. 3 § lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. finns belopp som används då skatt i vissa fall tas ut vid privat import av tobak från tredjeland. I 3 kap. 5 a § lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter finns belopp som används då *Tullverket* i vissa fall tar ut skatt vid kontroll av postförsändelser. Beloppen indexeras inte, vilket innebär att de med tiden sämre speglar de faktiska skattebeloppen. Beloppen i lagen om frihet från skatt vid import, m.m. omfattar dessutom mervärdesskatt, vilket innebär att prisförändringar får ytterligare effekt på beloppens förhållande till de faktiska skattesatserna. Regeringen bedömer därför att beloppen behöver justeras så att de bättre motsvarar de faktiska skattesatser som de ska spegla, inklusive de ändringar som föreslås i avsnitt 5.2 och 5.3. Utgångspunkten för schablonbeloppen är att de ska motsvara den skatt som varan hade fått om skatten hade beräknats enligt ordinarie metoder. Schablonen i lagen om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter motsvarar tobaksskatten,

medan schablonerna i lagen om frihet från skatt vid import, m.m. motsvarar både tobaksskatt och mervärdesskatt. När det gäller schablonerna i lagen om frihet från skatt vid import, m.m. kan den skattskyldige välja att de inte ska tillämpas. Det är därför osannolikt att den skattskyldige skulle välja att tillämpa schablonen om den ger högre skatt än ordinarie beräkning. För att schablonbeloppen inte ska bli ett sätt att kringgå skatt bör därför dessa schabloner beräknas utifrån varor i den övre delen av prissegmentet.

Sammantaget föreslår regeringen att de skattebelopp för tobak och nikotinprodukter som finns i 4 kap. 3 § lagen om frihet från skatt vid import, m.m. respektive 3 kap. 5 a § lagen om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter ska justeras så att de bättre motsvarar de faktiska skattesatser som de ska spegla.

Tullverket har påpekat att justeringen av skatten på cigarrer i lagen om frihet från skatt vid import, m.m. är anmärkningsvärt stor. Regeringen konstaterar att det föreslagna beloppet är klart högre än det nuvarande. Detta beror på att schablonen ska motsvara både tobaksskatt och mervärdesskatt. Priset på cigarrer är högt i förhållande till andra tobaksprodukter, vilket också innebär att mervärdesskatten blir hög. Den nuvarande schablonen speglar inte detta tillräckligt.

Lagförslag

Förslaget innebär ändringar i 4 kap. 3 § lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. och 3 kap. 5 a § lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter.

5.5 Indexering

Regeringens förslag: Skattesatserna för e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter ska varje år räknas om utifrån förändringen i konsumentprisindex. Indexering av både tobaksskatten och skatten på vissa nikotinhaltiga produkter ska ske genom att de skattebelopp som gäller den 1 augusti det år då omräkningen sker multipliceras med ett jämförelsetal. Jämförelsetalet ska ange förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad det år då omräkningen sker och prisläget i juni månad närmast föregående år. Reglerna om avrundning efter indexering förtydligas.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *BAT*, *Skruf snus AB*, *Cancerfonden*, *SoRAD*, *Folkhälsomyndigheten*, *Hjärt-lungfonden*, *JTI Sweden AB*, *Philip Morris AB*, *Skatteverket*, *Svenska snustillverkarföreningen* och *Haypp Group AB* tillstyrker förslaget. *Skattebetalarnas förening* avstyrker förslaget och anför att KPI-indexerade skatter framstår som en klumpig och rent fiskal konstruktion och att skattehöjningar bör beslutas av riksdagen.

Skälen för regeringens förslag: Till skillnad från tobaksprodukter indexeras skatterna på e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter inte

Prop. 2023/24:120 i dag. Det medför dels att skatternas andel av priset normalt minskar över tid, dels att skatternas relation till skatterna på tobaksprodukter ändras över tid. Detta medför exempelvis att förhållandet mellan skatten på tobakssnus och skatten på tobaksfritt snus ändras med tiden. När skatten på nikotinprodukter infördes och marknaden för sådana produkter var under utveckling kan det ha funnits ett behov av att studera marknaden för att aktivt kunna justera skattesatserna, snarare än att indexera dem. Nu bedöms marknaden för produkterna vara så stabil att det inte kan anses vara ett skäl mot att indexera skatterna. Regeringen föreslår därför att skattesatserna för e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter varje år ska räknas om utifrån förändringen i KPI.

Enligt de bestämmelser om indexering som i dag gäller för tobaksskatten räknas de i lag angivna skattebeloppen om med hänsyn till förändringen i KPI mellan juni året närmast före det år beräkningen avser och juni året närmast före det år då skattebeloppen senast ändrades i lagen (det s.k. basåret). Denna modell, som utgår från ett basår, innebär att perioden för omräkning kan sträcka sig flera år tillbaka i tiden. För skatten på kemikalier i viss elektronik har det nyligen införts en annan lagteknisk modell för indexering. Enligt denna beräknas påföljande års skattebelopp i förhållande till det belopp som gäller det år omräkningen sker. Fördelen med ett sådant system är att bestämmelserna om indexering blir mer lättförståeliga och i ökad utsträckning harmoniseras med bestämmelserna om omräkning på inkomstskatteområdet, t.ex. den årliga omräkningen av skiktgränsen för statlig inkomstskatt. *Skattebetalarnas förening* och *Livsmedelsföretagen* påpekar att någon sådan omräkning inte skedde för 2024. Detta ändrade dock inte den lagtekniska modellen för indexering. Den är fortsatt kopplad till beloppet föregående beskattningsår, snarare än ett basår. Regeringen anser att det finns skäl att använda den nyare lagtekniska utformningen även för indexeringen av tobaksskatten och skatten på vissa nikotinhaltiga produkter.

Regeringen föreslår därför att påföljande års skattebelopp ska beräknas genom att de skattebelopp som gäller den 1 augusti det år då omräkningen sker multipliceras med ett jämförelsetal. Jämförelsetalet ska ange förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad det år då omräkningen sker och prisläget i juni månad närmast föregående år. På detta sätt knyts omräkningen direkt till gällande skattebelopp.

I lagtexten avseende tobaksskatten anges i dag att de omräknade skattebeloppen ska omräknas till hela kronor och ören. När de omräknade beloppen fastställs anges de dock i samma format som i lagtexten. Det innebär i praktiken att det enbart är de skattesatser som i lagtexten anges i kronor och ören, dvs. cigaretter, cigarrer och cigariller, som anges på detta sätt även efter omräkning. För övriga skattebelopp, som i lagtexten enbart anges i hela kronor, läggs det inte till ören vid en omräkning. Regeringen föreslår att det i lagtexten förtydligas att de omräknade skattebeloppen avseende tobaksskatt avrundas till hela kronor och ören avseende cigaretter, cigariller och cigarrer och till hela kronor avseende röktobak, snus, tuggtobak och övrig tobak. De omräknade skattebeloppen för e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter föreslås avrundas till hela kronor.

Förslaget innebär en ändring i 2 kap. 11 § lagen (2022:155) om tobaksskatt och att det införs en ny 4 a § i lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter.

5.6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Ändringarna ska träda i kraft den 1 november 2024.

Indexeringen av tobaksskatten för 2025 ska i stället för ordinarie regler ske genom att de belopp som anges i lagen multipliceras med jämförelsetalet.

Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *BAT* och *Skruf snus AB* avstyrker att ändringarna ska träda i kraft den 1 november 2024. Tidpunkten skiljer sig enligt bolagen från praxis där ikraftträdande vanligtvis är 1 januari eller 1 juli och gör att det är tveksamt om skattesänkningen för snus kommer att leda till sänkt pris, annat än under mycket begränsad tid. *JTI Sweden AB* avstyrker att ändringarna ska träda i kraft den 1 november 2024 och anser att konsumenterna troligen inte kommer att märka av någon prisskillnad 2024 eftersom skattesänkningen på snus delvis motverkas av skatthöjningen den 1 januari 2024. *Skatteverket* anser att ändringen av skattesatserna bör samordnas med omräkningen den 1 januari 2025. Att ändra skattesatserna två gånger inom loppet av två månader innebär en ökad administrativ börda såväl för berörda aktörer som för Skatteverket. Att ändra skattesatserna under löpande kalenderår innebär enligt Skatteverket dessutom en ökad risk för omedvetna fel. *Svenska snustillverkarföreningen* anser att tidpunkten för sänkning av skatten på snus inte är optimal, men att det i huvudsak är en konsumentfråga.

Skälen för regeringens förslag: De föreslagna ändringarna innebär förutom höjningar och sänkningar av skattesatserna även vissa tekniska justeringar av reglerna. Myndigheter och skattskyldiga bör få tillräckligt med tid på sig att sätta sig in i de nya reglerna. För att de indexeringsregler som föreslås i avsnitt 5.5 ska kunna tillämpas behöver de träda i kraft senast den 1 november året före det år omräkningen ska ske för. I promemorian bedöms därför den 1 november 2024 vara en lämplig tidpunkt för ikraftträdande. Vissa remissinstanser är negativa till den tidpunkten och anser att ändringarna borde träda i kraft den 1 januari 2025. Regeringen anser dock att ändringarna bör träda i kraft under 2024 och att samtliga ändringar bör träda i kraft samma tidpunkt. Regeringen föreslår därför att reglerna ska träda i kraft den 1 november 2024.

I den indexeringsmodell som föreslås i avsnitt 5.5 sker omräkningen genom att de skattebelopp som gäller den 1 augusti det år då omräkningen sker multipliceras med ett jämförelsetal. Om detta skulle tillämpas för indexeringen för 2025 skulle omräkningen inte beakta de ändringar av skattesatserna som föreslås träda i kraft den 1 november 2024 och därmed

Prop. 2023/24:120 i praktiken upphäva skatteändringarna. För att undvika detta föreslås en övergångsregel som innebär att omräkningen av tobaksskatt för 2025 i stället sker genom att de belopp som anges i lagen multipliceras med jämförelsetalet.

Eftersom förslagen medför ändringar i skattesatserna bör de inte ges retroaktiv effekt. Det föreslås därför att äldre bestämmelser fortfarande ska gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

6 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslaget effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skattereglerna. Vid beräkningar av de offentligfinansiella effekterna av skatteförändringarna i detta fall beaktas emellertid att den registrerade konsumtionen påverkas av ändrade skattenivåer. För närmare beskrivning av beräkningsmetoden och vilka antaganden som görs vid beräkningarna i denna konsekvensanalys, se vidare i Finansdepartementets beräkningskonventioner.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Regelrådet anser dock att beskrivningen av behov av speciella informationsinsatser samt beskrivningen av de administrativa kostnaderna är bristfällig. Regeringen har kompletterat redovisningen i de delar som Regelrådet inte funnit tillräckliga.

6.1 Syfte, alternativa lösningar och förenlighet med EU-rätten

Den totala tobakskonsumtionen tenderar att minska när priset på tobaksvaror ökar. Det finns stora negativa hälsoeffekter kopplade till tobaksrökning. Även användningen av snus medför hälsorisker, men de fastställda hälsoriskerna med rökning är större. Syftet med förslaget om höjd skatt på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktobak och övrig tobak är att motverka att skattens andel av priset minskar på grund av att förändringarna av KPI har varit större än vad som ursprungligen beräknades (se avsnitt 5.2). Förslaget om sänkt skatt på tobakssnus syftar till att skillnaden i hälsofara mellan tobakssnus och rökbar tobak ska återspeglas ytterligare i skattesatserna. Förslaget att indexera skatterna på e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter syftar till att realvärdessäkra skatterna för att undvika att deras positiva effekt på folkhälsan minskar med tiden samt för att bibehålla relationerna mellan skatterna på tobak

respektive nikotinhaltiga produkter. Alternativet att lämna skattenivåerna oförändrade skulle innebära en svagare styrning i samtliga dessa avseenden.

Förslaget bedöms vara förenligt med EU-rätten. Som nämns i avsnitt 4.1 är beskattningen av cigaretter, cigarrer, cigariller och rökto bak harmoniserad inom EU. Skattenivåerna är dock, inom vissa ramar, en nationell angelägenhet. Skatterna för snus, tuggtobak, övrig tobak, e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter är nationella svenska skatter, vilka har bedömts vara förenliga med EU-rätten.

Kommerskollegium har anfört att förslagen eventuellt aktualiserar EU:s anmälningsprocedur för varor, inklusive informationssamhällets tjänster, enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster, kallat anmälningsdirektivet. Utifrån vad som anges i promemorian bedömer Kommerskollegium att ändringarna är avsedda att påverka konsumenters beteende eftersom skattesatserna uppmuntrar till inköp av produkter som uppfyller vissa tekniska specifikationer (tobakssnus). Kommerskollegium överlämnar dock den slutliga bedömningen till Regeringskansliet. Regeringen konstaterar att snus har beskattats lägre än cigaretter och rökto bak redan innan de nu föreslagna ändringarna. Det är alltså inte fråga om att det införs en skillnad i beskattning, utan det är en justering av en befintlig skillnad. Förhållandet mellan skattesatserna för å ena sidan snus och å andra sidan cigaretter och rökto bak har varierat över tid. Historiskt har förhållandet mellan skatterna tidigare varit liknande det som nu föreslås.

Sammantaget bedömer regeringen att ändringen av skattesatserna inte är av sådan natur att den aktualiserar en anmälan enligt anmälningsdirektivet. Regeringen anser att ändringen inte heller behöver anmälas enligt WTO:s TBT-avtal (Agreement on Technical Barriers to Trade).

6.2 Offentligfinansiella effekter

Förslaget innebär att skattesatserna på cigaretter, cigarrer, cigariller, rökto bak och övrig tobak höjs med 9 procent medan skatten på snus sänks med 20 procent. Förslaget innebär även att skattesatserna för e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter varje år ska räknas om utifrån förändringen i KPI. Omräkningen ska ske genom att de skattebelopp som gäller den 1 augusti det år då omräkningen sker multipliceras med ett jämförelsetal som anger utvecklingen av KPI mellan juni det år då omräkningen sker och juni månad det närmast föregående året. Även för omräkning av tobaksskatten föreslås denna metod användas fr.o.m. den omräkning som avser 2025.

Med anledning av att ändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2024 beräknas en delårseffekt om två månader för 2024. För efterföljande år beräknas helårseffekter. För 2024 beräknas förslaget om höjd skatt på cigaretter, cigarrer, cigariller, rökto bak och övrig tobak samt sänkt skatt på snus totalt minska skatteintäkterna med knappt 10 miljoner kronor netto och 2025 med knappt 50 miljoner kronor netto.

Prop. 2023/24:120 Omräkningen av skattesatserna för e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter utifrån förändringen i KPI föreslås göras första gången avseende 2025 och beräknas då öka skatteintäkterna med omkring 20 miljoner kronor. Sammantaget minskar förslagen skatteintäkterna för 2025 med knappt 30 miljoner kronor netto. Förändringen i den metod som används vid omräkning av skattesatserna utifrån förändringen i KPI för tobaksskatterna beräknas inte innebära någon offentligfinansiell effekt. De offentligfinansiella effekterna av förslaget presenteras i tabell 1.

De offentligfinansiella effekterna som här redogörs för är desamma som redovisades i samband med bedömningen i budgetpropositionen för 2024.

Tabell 1 Offentligfinansiella effekter av förslaget om justerade tobaksskatter och indexering

Miljarder kronor, fasta priser och baser

	Brutto- effekt 2024	Netto- effekt 2024	Netto- effekt 2025	Netto- effekt 2026	Varaktig effekt
<i>Justerad tobaksskatt:</i>					
Cigaretter	0,12	0,15	0,88	0,88	0,88
Snus	-0,13	-0,16	-0,97	-0,97	-0,97
Röktobak, cigariller, cigarrer och övrig tobak	0,00	0,00	0,04	0,04	0,04
Summa justerad tobaksskatt	-0,01	-0,01	-0,05	-0,05	-0,05
<i>Indexering:</i>					
Skatt på vissa nikotinhaltiga produkter	0,00	0,00	0,02	0,03	0,03
Tobaksskatt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totalt	-0,01	-0,01	-0,03	-0,02	-0,02

Källa: Finansdepartementet

Skattesatserna för cigaretter, cigarrer, cigariller, röktobak, övrig tobak och snus, både nu gällande och de som föreslås gälla fr.o.m. den 1 november 2024, redovisas i tabell 2 nedan. I tabell 2 redovisas även de prognostiserade skattesatserna för 2025 för de nämnda tobaksprodukterna och för nikotinhaltiga produkter, som fr.o.m. 2025 föreslås omräknas för att ta hänsyn till förändringen i KPI. De indexerade skattesatserna som redovisas här baseras på den prognostiserade utvecklingen av KPI. De faktiska skattebelopp som ska gälla för 2025 kommer att fastställas av regeringen före november månads utgång 2024.

Tabell 2 Skattesatser till följd av justerade skattesatser på tobak samt omräkning av vissa nikotinhaltiga produkter till följd av utvecklingen av KPI

Prop. 2023/24:120

	Enhet	1 januari 2024	1 november 2024	2025*
Cigaretter (styckeskatt)	kr/st	1,84	2,01	2,09
Cigariller och cigarrer	kr/st	1,62	1,77	1,84
Röktobak och övrig tobak	kr/kg	2 241	2 443	2 544
Snus	kr/kg	526	421	438
E-vätskor	kr/l	2 020	2 020	2 104
Höglkoncentrerade e-vätskor	kr/l	4 040	4 040	4 208
Andra nikotinhaltiga produkter	kr/kg	202	202	210

Anm: * Indikerar att skattesatserna är en prognos.

Källa: Finansdepartementet

Förslaget att justera schablonbeloppen bedöms få försumbara offentligfinansiella effekter eftersom dessa schabloner används i liten utsträckning.

6.3 Effekter för företag och enskilda

Företagen påverkas på olika sätt när tobaksskatten justeras. I praktiken är det främst företag som är registrerade som lagerhållare, varumottagare och upplagshavare som betalar tobaksskatt. Under 2022 fanns det ca 70 företag som skulle betala in skatt. För dessa aktörer kan de förändrade skattesatserna innebära en något ökad administrativ börda genom hanteringen av de förändrade skattenivåerna. Att ytterligare produkter indexeras innebär att skattesatserna för dessa produkter måste uppdateras årligen. För de företag som hanterar enbart produkter som omfattas av skatten på vissa nikotinhaltiga produkter bedöms förslaget innebära en något ökad administrativ börda. För de företag som redan betalar tobaksskatt och som dessutom hanterar produkter som omfattas av skatten på vissa nikotinhaltiga produkter bedöms indexeringen inte innebära någon större förändring av den administrativa bördan. Regelrådet för fram att det är otydligt på vilket sätt företagets administrativa kostnader ökar och saknar en tydlig beskrivning över hur den administrativa bördan påverkas. Regeringen bedömer att den administrativa bördan för majoriteten av företagen inte bör påverkas i någon större utsträckning. De företag som i dag endast hanterar vissa nikotinhaltiga produkter, dvs. produkter som i dag inte indexeras, kommer årligen att behöva anpassa sina system efter de ändrade skattesatserna. Dessa företag kan få en något ökad administrativ börda.

Ett ökat skatteuttag på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktobak och övrig tobak kan påverka företag som handlar med tobak genom minskad efterfrågan på dessa produkter, i den mån skattekostnaden övervältras på

Prop. 2023/24:120 priset. Om skattekostnaden inte fullt ut övervältras på priset kan företagen även påverkas genom minskad vinstmarginal för dessa produkter. Samtidigt kan ett sänkt skatteuttag på tobakssnus komma att öka efterfrågan på dessa produkter och kan, om den minskade skattekostnaden inte övervältras helt på priset, komma att påverka företagen genom en ökad vinstmarginal på tobakssnus.

Företag som handlar med tobak är exempelvis livsmedelsaffärer, butiker, lokala tobaksförsäljare och internetbutiker. För lokala tobaksförsäljare, där handel med tobak kan antas vara den primära inkomstkällan, är det möjligt att uppskatta antal aktörer och antal anställda hos dessa utifrån statistik i Statistiska centralbyråns företagsdatabas (FDB). FDB är ett register över samtliga företag, myndigheter, organisationer och deras arbetsställen. I FDB är företagen uppdelade enligt standarden för svensk näringsgrensindelning, s.k. SNI-koder. Lokala tobaksförsäljare bedöms till stor del redovisas under SNI-koden 47.260 (Specialiserad butikshandel med tobaksvaror) som bedöms vara aktörer som bedriver kioskhandel. År 2022 fanns det ca 900 företag som uppgav att de bedrivit denna typ av verksamhet och var registrerade för mervärdesskatt, F-skatt eller som arbetsgivare. Av dessa hade 49 procent inga anställda, 39 procent 1–4 anställda, 10 procent 5–9 anställda och 3 procent 10–49 anställda. Den absoluta majoriteten av de berörda företagen som säljer till privatkonsumenter är således företag med färre än 10 anställda. Hur dessa påverkas av de justerade skattesatserna beror delvis på fördelningen mellan cigaretter och snus som säljs i butikerna. En eventuell minskning i konsumtionen av cigaretter bedöms till viss del vägas upp av en ökad konsumtion av snus, varför förslaget bedöms ha en mindre påverkan på dessa företag. Det är svårt att uppskatta hur många övriga företag som handlar med tobak och hur många anställda som finns inom dessa företag. För dessa företag antas dock inte handel med tobak vara den huvudsakliga inkomstkällan, varför justeringar av tobaksskatten bedöms få små effekter.

Regelrådet för fram att det saknas en beskrivning över om särskilda informationsinsatser riktade till företag hade behövts. Förslaget bedöms inte kräva några särskilda informationsinsatser riktade till företag annat än den information som framför allt Skatteverket och Tullverket uppdaterar inför ikraftträdandedatum enligt nedan.

För konsumenterna bedöms förslaget innebära att priset på tobaksprodukter, såsom cigaretter, cigariller och cigarrer, röktoak och övrig tobak, ökar samtidigt som priset på tobakssnus minskar fr.o.m. den 1 november 2024. För exempelvis ett paket cigaretter som kostar 70 kronor bedöms priset öka till ca 74 kronor. Priset på en dosa snus bedöms minska från exempelvis 56 kronor till ca 53 kronor. För konsumenter innebär indexeringen av skattesatsen för vissa nikotinhaltiga produkter att priset för e-vätskor och tobaksfritt snus ökar något fr.o.m. 2025.

Förslaget att justera schablonbeloppen bedöms få försumbara effekter, eftersom de tillämpas i ett relativt litet antal fall.

För Skatteverket bedöms ändringarna av tobaks- och nikotinskatteerna medföra att information och underlag behöver uppdateras inför ikraftträdandetidpunkten. Detsamma gäller de nya definitionerna av snus och tuggtobak. Några särskilda informationsinsatser utöver detta bedöms inte behövas. Skatteverkets åtgärder ingår i den anpassning som årligen görs på grund av ny eller förändrad lagstiftning och ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. Detsamma gäller för Tullverket.

Förslaget bedöms inte medföra några ökade kostnader för andra myndigheter. Förslaget bedöms inte heller påverka antalet mål i domstolarna. Förslaget bedöms inte heller på annat sätt påverka arbetsbelastningen i de allmänna förvaltningsdomstolarna eller i de allmänna domstolarna.

6.5 Övriga effekter

Användningen av olika typer av tobaks- och nikotinprodukter skiljer sig åt utifrån bl.a. kön, ålder och utbildningsnivå. Enligt Folkhälsomyndighetens nationella folkhälsoenkät Hälsa på lika villkor hade år 2022 omkring 6 procent av personerna mellan 16 och 84 år rökt dagligen, omkring 12 procent använt tobakssnus dagligen och omkring 3 procent använt nikotinsnus dagligen. Enligt enkäten var det ungefär lika många kvinnor som män som uppgav att de dagligen använde rökbar tobak. Daglig användning av rökbar tobak var vanligast bland individer med lägre utbildningsnivå. Denna grupp påverkas således relativt mer av förslaget om höjd skatt på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktoak och övrig tobak.

Fler män än kvinnor använder tobakssnus och män bedöms således påverkas i högre utsträckning än kvinnor av förslaget om sänkt skatt på snus. Enligt Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) rapport ”Självrapporterade rök- och snusvanor 2003–2022” hade år 2022 omkring 1 procent av befolkningen mellan 17 och 84 år använt e-cigarett dagligen. Andelen personer som angett att de under de senaste 30 dagarna använt e-cigarett var totalt 4 procent medan andelen som använt nikotinsnus var 8 procent. Enligt rapporten var det betydligt vanligare bland personer mellan 17 och 29 år att använda e-cigarett och nikotinsnus, där omkring 14 procent hade använt e-cigarett och omkring 22 procent hade använt nikotinsnus någon gång den senaste månaden. Både nikotinsnus och e-cigarett används i högre grad av unga kvinnor, vilket gör att förslaget om indexering får störst påverkan på denna grupp.

Förslaget bedöms inte få påverkan på sysselsättningen, miljön, integrationen eller det kommunala självstyret. Brottsligheten, i form av smuggling och olaglig handel med tobak, kan komma att öka något då priserna på vissa tobaks- och nikotinvaror ökar. Nivån på skattehöjningarna har dock bestämts med detta i åtanke. Med väl avvägda skattehöjningar kan påverkan på smugglingen hållas på en försumber nivå. *Tullverket* påtalar att det utifrån redogörelsen i promemorian är svårt att avgöra eventuell påverkan på den oregistrerade konsumtionen av tobak eftersom det inte finns någon beskrivning över hur stor den föreslagna

Prop. 2023/24:120 skattehöjningen blir utöver den del som utgör en kompensation för att indexeringen av skatterna under 2023 och 2024 blivit lägre än utvecklingen av konsumentprisindex. Det finns inte heller någon beskrivning över storleken på skattehöjningar som gjorts i Sveriges grannländer. Även NSD saknar en redogörelse och djupare analys över hur skattehöjningen påverkar smuggling och illegal handel av cigaretter, cigariller, röktobak och övrig tobak, då höjningen enligt NSD är en i sammanhanget stor sådan. NSD menar även att en grundlig analys hade behövt göras där även utvecklingen i andra länder beaktats. *JTI Sweden AB* framför i sitt remissvar att utvecklingen att konsumtionen av cigaretter byts mot konsumtion av andra alternativ som snus, e-cigaretter och nikotinportioner kommer att förstärkas vid höjd skatt på cigaretter och sänkt skatt på snus. Det finns även enligt *JTI Sweden AB* en risk för ökad smuggling och resandeförsel. Även den priselasticitet som använts i beräkningarna ifrågasätts av *JTI Sweden AB* som menar att den är underskattad.

Skatten på tobak höjdes i enlighet med förslagen i prop. 2021/22:245 den 1 januari 2023 med ca 3 procent och fr.o.m. den 1 januari 2024 med ca 1 procent utöver utvecklingen i konsumentprisindex. När prop. 2021/22:245 beslutades fanns ännu inget utfall över KPI-utvecklingen, utan skattesatserna KPI-justerades med senast tillgängliga prognos över KPI-utvecklingen innan skattehöjningarna beräknades. KPI-utfallet blev sedan högre än den prognostiserade utvecklingen, vilket innebär att om inga förändringar av skattesatserna hade gjorts skulle skattesatserna ha legat på samma nivå eller varit högre. Om ingen ändring av skattesatserna hade gjorts, hade skattesatsen för exempelvis cigaretter varit 1,78 kronor per cigarett 2023 och 1,95 kronor per cigarett 2024, vilket kan jämföras med de skattesatser som beslutades av riksdagen enligt förslagen i prop. 2021/22:245 (1,78 kronor per cigarett 2023 och 1,84 kronor per cigarett 2024). Skattesatsen för 2024 blev alltså lägre än vad den hade varit om den hade följt KPI-utvecklingen. Höjningen till 2,01 kronor per cigarett är således en höjning med ca 3 procent utöver den nivå som skulle ha gällt 2024 om skattesatserna endast skulle ha följt KPI-utvecklingen.

I förhållande till Sveriges närmaste grannländer (Norge, Finland och Danmark) har Sverige de senaste åren haft en lägre skattenivå på cigaretter. Utifrån statistik i Taxes in Europe Database (TEDB) och offentliga uppgifter från norska skattemyndigheten för 2024 har Sverige även 2024 en lägre skatt än de tre grannländerna. Exakta jämförelser är osäkra eftersom skatten på cigaretter i Danmark, Finland och Sverige har en värderelaterad del som beror på priset på ett paket cigaretter. I Norge, som inte har EU-harmoniserade skatter, finns endast en styckeskatt. I TEDB presenteras beloppen i euro, vilket innebär att även växelkursen påverkar beloppen. Med detta i beaktande är skatten i Finland mer än dubbelt så hög som i Sverige. Skatten i Norge är ca 70 procent högre än i Sverige och skatten i Danmark ca 60 procent högre än i Sverige. Vid rangordning utifrån prisnivå för ett paket med 20 cigaretter tyder tillgängliga statistik på att Norge har högst pris, därefter Finland, Danmark och Sverige. I förhållande till övriga grannländer är den svenska skatten lägre än skatterna i Tyskland och Estland, men högre än skatterna i Lettland, Litauen och Polen. Priset på cigaretter var i sammanställningen

högre i Tyskland än i Sverige medan Estland hade ett lägre pris. Polen hade näst lägst pris i EU. Regeringen bedömer att risken för ökad smuggling är begränsad, dels utifrån att skattehöjningen i förhållande till den höjning som hade gjorts om skattesatserna endast hade höjts i takt med KPI-utvecklingen är omkring 3 procent, dels utifrån att såväl skattenivån som prisen på cigaretter i Sverige fortfarande är lägre än de närmaste grannländerna.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2022:155) om tobaksskatt

2 kap.

2, 5, 6 och 10 §§

I paragraferna regleras definitioner och skattebelopp för cigaretter, cigarrer, cigariller, röktoak och övrig toak.

Ändringarna innebär att skattesatserna höjs.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

9 § Skatt tas ut med 421 kronor per kilogram för snus och med 579 kronor per kilogram för tuggtoak.

Med snus avses toak i form av pulver, korn, strimlor, partiklar eller flagor som särskilt har behandlats för att användas i munnen, men inte rökas. Med tuggtoak avses toak i form av strängar, stänger, remsor, tärningar eller kakor som särskilt har behandlats för att tuggas men inte rökas.

Produkter som delvis består av andra ämnen än toak men som i övrigt uppfyller kriterierna i andra stycket behandlas som snus respektive tuggtoak.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppen i första stycket räknas om enligt 11 §.

I paragrafen regleras definitioner och skattebelopp för snus och tuggtoak.

Ändringen i första stycket innebär att skattesatsen för snus sänks.

I ett nytt *andra stycke* införs definitioner av snus och tuggtoak. Med snus avses toak i form av pulver, korn, strimlor, partiklar eller flagor som särskilt har behandlats för att användas i munnen, men inte rökas. Tobaken kan även bestå av en blandning av de olika formerna som anges, exempelvis pulver och flagor.

Med uttrycket ”behandlats för att användas i munnen, men inte rökas” avses att tobaken har genomgått någon form av behandling så att den inte kan rökas som den är, utan i stället lämpar sig för användning i munnen. Uttrycket är teknikneutralt och inte läst till någon viss metod. Att enbart smaksätta tobaken är inte tillräckligt för att den ska anses vara särskilt behandlad för att användas i munnen men inte rökas. Det är själva tobaken som ska ha behandlats för att användas i munnen men inte rökas, snarare än produkten som helhet. Att toak som i sig är rökbar tillhandahålls i ett hölje som förhindrar rökning är alltså inte tillräckligt för att produkten ska anses vara snus. Icke rökbar toak som särskilt har behandlats för

Prop. 2023/24:120 användning i munnen kan dock anses vara snus även om det krävs en portionspåse för att hålla ihop produkten vid användning. Luktsnus omfattas inte av definitionen, eftersom det inte har behandlats för att användas i munnen.

Med tuggtobak avses tobak i form av strängar, stänger, remsor, tärningar eller kakor som särskilt har behandlats för att tuggas men inte rökas. Normalt är tobaken i sådan storlek att det är enstaka strängar, stänger, remsor, tärningar eller kakor som tuggas. Behandlingen ska innebära att tobaken kan tuggas utan att den faller isär. Det är själva tobaken som särskilt ska ha behandlats för att tuggas men inte rökas. Tobak som i sig inte kan tuggas utan att falla isär anses inte vara tuggtobak även om den skulle tillhandahållas i en tuggbar påse.

Definitionerna är avsedda att motsvara vad som tidigare i praxis har ansetts vara snus respektive tuggtobak, med undantag för att det inte längre finns något krav på att produkterna ska vara hänförliga till KN-nummer 2403 för att beskattas som snus eller tuggtobak. Om en produkt faller inom definitionen för snus eller tuggtobak anses den alltså vara snus respektive tuggtobak oavsett vilket KN-nummer den hänförs till. Det ligger även i sakens natur att en tobaksprodukt inte i skattehänseende kan falla inom flera olika definitioner samtidigt. Om en produkt exempelvis anses vara röktobak kan den inte samtidigt anses vara snus eller tuggtobak.

I ett nytt *tredje stycke* anges att produkter som delvis består av andra ämnen än tobak men som i övrigt uppfyller kriterierna i andra stycket behandlas som snus respektive tuggtobak. Produkter som helt består av andra ämnen än tobak ska dock inte behandlas som snus eller tuggtobak. Exempelvis räknas inte tobaksfritt snus som snus enligt lagen (2022:155) om tobaksskatt, men kan beskattas som ”andra nikotinhaltiga produkter” enligt lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter om det uppfyller kraven i den lagen.

Det tidigare andra stycket är numera *fjärde stycket*.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2 och 5.3.

11 § För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska *skatt i stället för vad som anges i 2, 5, 6, 9 och 10 §§ tas ut med belopp som räknas om enligt andra stycket*. När det gäller skatt på cigaretter enligt 2 § ska omräkningen bara avse styckeskatten. *Regeringen fastställer varje år före november månads utgång de skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för påföljande kalenderår.*

Skattebeloppen räknas om genom att de belopp som gäller den 1 augusti det år då omräkningen sker multipliceras med ett jämförelsetal.

Jämförelsetalet anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad det år då omräkningen sker och prisläget i juni månad närmast föregående år. Jämförelsetalet ska avrundas till fyra decimaler. De omräknade skattebeloppen avrundas till hela kronor och ören avseende cigaretter, cigariller och cigarrer och till hela kronor avseende röktobak, snus, tuggtobak och övrig tobak.

I paragrafen regleras årlig omräkning av skattebeloppen utifrån förändringar i KPI (s.k. indexering).

Ändringarna innebär att indexeringen sker på ett något annorlunda sätt jämfört med tidigare. De nya reglerna är utformade utifrån den lagtekniska modell som används i lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik och som även föreslås för lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter.

I *första stycket* förklaras att omräkningen för kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår sker utifrån den modell som anges i andra stycket. I stället för de skattebelopp som anges i 2 kap. 2, 5, 6, 9 och 10 §§ ska skatt då tas ut med de omräknade beloppen. När det gäller skatt på cigaretter ska omräkningen bara avse styckeskatten och inte procentandelen av detaljhandelspriset. Det anges även att regeringen före november månads utgång varje år ska fastställa de omräknade skattebeloppen för nästa år, vilket tidigare angavs i andra stycket.

Av *andra stycket* framgår att påföljande års skattebelopp, i stället för att utgå från ett i lagtexten fastställt basår, ska beräknas genom att de skattebelopp som gäller den 1 augusti det år då omräkningen sker multipliceras med ett jämförelsetal.

Av *tredje stycket* framgår att jämförelsetalet anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad det år då omräkningen sker och prisläget i juni månad närmast föregående år. Det innebär att jämförelsetalet ska beräknas genom att KPI-indextalet för juni det år omräkningen sker divideras med det KPI-indextal som gäller för juni året före det år omräkningen sker. Den resulterande kvoten utgör jämförelsetalet och är den multiplikator som ska användas för att räkna om skattebeloppen. Jämförelsetalet ska avrundas till fyra decimaler och de omräknade skattebeloppen avrundas till hela kronor och ören avseende cigaretter, cigariller och cigarrer och till hela kronor avseende röktaobak, snus, tuggtobak och övrig tobak.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

4 kap.

3 §

I paragrafen anges de belopp med vilka tull och skatt ska tas ut om förutsättningarna i 1 § är uppfyllda.

Ändringen innebär att skattebeloppen för cigaretter, cigarrer, röktaobak, övrig tobak, snus, högkoncentrerade e-vätskor, övriga e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter justeras för att bättre motsvara skattebeloppen vid en skatteberäkning enligt ordinarie regler.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

7.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:506) punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter

3 kap.

5 a § Saknas tillräckliga uppgifter för att fastställa skatten enligt 5 § första stycket får denna tas ut med

211 kronor/liter för spritdryck,

62 kronor/liter för starkvin,

31 kronor/liter för vin,
12 kronor/liter för starköl,
2 kronor och 4 öre/styck för cigaretter.

I denna bestämmelse förstås med

spritdryck: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 22 volymprocent,
starkvin: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 15 men inte 22 volymprocent,

vin: annat vin än starkvin samt annan alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 3,5 men inte 15 volymprocent och som inte är starköl,

starköl: öl med en alkoholhalt som överstiger 3,5 volymprocent.

I paragrafen anges de skattebelopp som får användas om det saknas tillräckliga uppgifter för att fastställa skatten enligt 5 § första stycket.

Ändringen i *första stycket* innebär att skattebeloppet för cigaretter justeras för att bättre motsvara skattebeloppet vid en skatteberäkning enligt ordinarie regler.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

7.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter

3 § Skatt tas ut för e-vätskor med 2 020 kronor per liter vätska.

För högkoncentrerade e-vätskor ska skatt i stället för vad som anges i första stycket tas ut med 4 040 kronor per liter vätska.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppen i första och andra styckena räknas om enligt 4 a §.

I paragrafen anges skattebelopp för e-vätskor.

I ett nytt *tredje stycke* finns en upplysning om att skattebeloppen i första och andra styckena från och med kalenderåret 2025 ska räknas om enligt den nya 4 a §, se kommentaren till denna paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

4 § Skatt tas ut för andra nikotinhaltiga produkter med 202 kronor per kilogram.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppet i första stycket räknas om enligt 4 a §.

I paragrafen anges skattebelopp för andra nikotinhaltiga produkter.

I ett nytt *andra stycke* finns en upplysning om att skattebeloppet i första stycket från och med kalenderåret 2025 ska räknas om enligt den nya 4 a §, se kommentaren till denna paragraf.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

4 a § *För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skatt i stället för vad som anges i 3 och 4 §§ tas ut med belopp som räknas om enligt andra stycket. Regeringen fastställer varje år före november månads utgång de skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för påföljande kalenderår.*

Skattebeloppen räknas om genom att de belopp som gäller den 1 augusti det år då omräkningen sker multipliceras med ett jämförelsetal.

Jämförelsetalet anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad det år då omräkningen sker och prisläget i juni månad närmast föregående år.

Paragrafen är ny och reglerar årlig omräkning av skattesatserna utifrån förändringen i KPI, s.k. indexering. Reglerna är utformade utifrån den lagtekniska modell som används i lagen om skatt på kemikalier i viss elektronik och som även föreslås för lagen om tobaksskatt.

I *första stycket* förklaras att omräkningen för kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår sker utifrån den modell som anges i andra stycket. I stället för de skattebelopp som anges i 3 och 4 §§ ska skatt då tas ut med de omräknade beloppen. Det anges även att regeringen före november månads utgång varje år ska fastställa de omräknade skattebeloppen för nästa år.

Av *andra stycket* framgår att påföljande års skattebelopp ska beräknas genom att de skattebelopp som gäller den 1 augusti det år då omräkningen sker multipliceras med ett jämförelsetal. Jämförelsetalet anger enligt *tredje stycket* förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad det år då omräkningen sker och prisläget i juni månad närmast föregående år. Det innebär att jämförelsetalet ska beräknas genom att KPI-indextalet för juni det år omräkningen sker divideras med det KPI-indexalet som gäller för juni året före det år omräkningen sker. Den resulterande kvoten utgör jämförelsetalet och är den multiplikator som ska användas för att räkna om skattebeloppen. Jämförelsetalet ska avrundas till fyra decimaler och de omräknade skattebeloppen avrundas till hela kronor.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Sammanfattning av promemorian Justerad skatt på tobak och nikotin

Regeringen har i budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 12.19) bedömt att skatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktoak och övrig tobak bör höjas med ca 9 procent, att skatten på tobakssnus bör sänkas med ca 20 procent och att skatten på e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter årligen bör räknas om utifrån förändringar i konsumentprisindex. Regeringen bedömde att de kommande förslagen borde träda i kraft den 1 november 2024. Budgetpropositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Sverigedemokraterna.

I promemorian finns förslag med anledning av bedömningarna i budgetpropositionen. Skatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktoak och övrig tobak höjs med 9 procent. Skatten på snus sänks med 20 procent. Det införs definitioner av snus och tuggtoak i lagen om tobaksskatt. De skattebelopp för tobak och nikotinprodukter som finns i lagen om frihet från skatt vid import, m.m. respektive lagen om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter justeras så att de bättre motsvarar de faktiska skattesatser som de ska spegla. Skattesatserna för e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter ska varje år räknas om utifrån förändringen i konsumentprisindex. Indexering av både tobaksskatt och skatten på vissa nikotinhaltiga produkter ska ske genom att de skattebelopp som gäller den 1 augusti det år då omräkningen sker multipliceras med ett jämförelsetal. Jämförelsetalet ska ange förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad det år då omräkningen sker och prisläget i juni månad närmast föregående år. Reglerna om avrundning efter indexering förtydligas.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2024. Indexeringen för 2025 ska i stället för ordinarie regler ske genom att de belopp som anges i lagen multipliceras med jämförelsetalet. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (2022:155) om tobaksskatt

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2, 5, 6, 9, 10 och 11 §§ lagen (2022:155) om tobaksskatt ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2022:1792

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §

Skatt på cigaretter tas ut med *1 krona och 84 öre* per styck och *1 procent* av detaljhandelspriset. Skatt på cigaretter tas ut med *2 kronor och 1 öre* per styck och *1 procent* av detaljhandelspriset.

Med cigaretter avses

1. tobaksrullar som går att röka som de är och som inte är cigarrer eller cigariller enligt 5 § andra stycket,

2. tobaksrullar som genom enkel, icke-industriell hantering kan införas i cigarettpappersrör, eller

3. tobaksrullar som genom enkel, icke-industriell hantering kan rullas in i cigarettpapper.

Cigaretter med en längd, exklusive filter eller munstycke, som överstiger 8 centimeter men inte 11 centimeter anses som två cigaretter. Är cigaretten längre anses varje påbörjad ytterligare längd av 3 centimeter som en cigarett.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska den i första stycket angivna styckeskatten räknas om enligt 11 §.

5 §

Skatt på cigarrer och cigariller tas ut med *1 krona och 62 öre* per styck. Skatt på cigarrer och cigariller tas ut med *1 krona och 77 öre* per styck.

Med cigarrer och cigariller avses, om de kan rökas som de är och med hänsyn till sina egenskaper uteslutande är avsedda att rökas som de är,

1. tobaksrullar med ett yttre täckblad av naturtobak,

2. tobaksrullar fyllda med en riven blandning och med ett yttre täckblad som har cigarrers normala färg, gjort av homogeniserad tobak, om

a) det yttre täckbladet täcker produkten helt och i förekommande fall inkluderar filtret men, i fråga om cigarrer med munstycke, inte munstycket,

b) styckevikten utan filter eller munstycke är minst 2,3 gram och högst 10 gram, och

c) omkretsen är minst 34 millimeter på minst en tredjedel av längden.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppet i första stycket räknas om enligt 11 §.

6 §

Skatt på rökto­bak tas ut med 2 241 kronor per kilo­gram. Skatt på rökto­bak tas ut med 2 443 kronor per kilo­gram.

Med rökto­bak avses

1. to­bak som skurits eller på annat sätt strimlats, tvinnats eller pressats till kakor och som går att röka utan ytterligare industriell beredning,

2. to­baksavfall som går att röka, bjuds ut till detaljhandelsförsäljning och inte omfattas av 2 § andra stycket eller 5 § andra stycket.

Med to­baksavfall avses rester av to­baksblad och biprodukter från bearbetning av to­bak eller framställning av to­baksprodukter.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppet i första stycket räknas om enligt 11 §.

9 §

Skatt ska betalas för snus och tuggto­bak som hänförs till nr 2403 i Kombinerade nomenklaturen enligt rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan i lydelsen enligt kommissionens genomförande­förordning (EU) 2020/2159. Skatt tas ut med 526 kronor per kilo­gram för snus och med 579 kronor per kilo­gram för tuggto­bak.

Med snus avses to­bak i form av pulver, korn, strimlor, partiklar eller flagor som särskilt har behandlats för att användas i munnen, men inte rökas. Med tuggto­bak avses to­bak i form av strängar, stänger, remsor, tärningar eller kakor som särskilt behandlats för att tuggas men inte rökas.

Produkter som delvis består av andra ämnen än to­bak men som i övrigt uppfyller kriterierna i andra stycket behandlas som snus respektive tuggto­bak.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppen i första stycket räknas om enligt 11 §.

10 §

Skatt på övrig to­bak tas ut med 2 241 kronor per kilo­gram. Skatt på övrig to­bak tas ut med 2 443 kronor per kilo­gram.

Med övrig to­bak avses to­bak som inte är en del av en levande planta och som inte är skattepliktig som cigaretter, cigarrer, cigariller, rökto­bak, snus eller tuggto­bak. Om sådan to­bak ingår i en annan vara sker beskattningen

utifrån varans totala vikt.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppet i första stycket räknas om enligt 11 §.

Prop. 2023/24:120
Bilaga 2

11 §

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska *skatten* för de *tobaksvaror* som anges i 2, 5, 6, 9 och 10 §§ tas ut med belopp som *efter en årlig omräkning motsvarar de i paragraferna angivna skattebeloppen multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2023.* När det gäller skatt på cigaretter enligt 2 § ska omräkningen bara avse styckeskatten. *Beloppen avrundas till hela kronor och ören.*

Regeringen fastställer före november månads utgång de omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för påföljande kalenderår.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska *skatt i stället för vad* som anges i 2, 5, 6, 9 och 10 §§ tas ut med belopp som *räknas om enligt andra stycket.* När det gäller skatt på cigaretter enligt 2 § ska omräkningen bara avse styckeskatten. *Regeringen fastställer varje år före november månads utgång de skattebelopp som enligt denna paragraf ska betalas för påföljande kalenderår.*

Skattebeloppen räknas om genom att de belopp som gäller den 1 augusti det år då omräkningen sker multipliceras med ett jämförelsetal.

Jämförelsetalet anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad det år då omräkningen sker och prisläget i juni månad närmast föregående år. Jämförelsetalet ska avrundas till fyra decimaler. De omräknade skattebeloppen avrundas till hela kronor och ören avseende cigaretter, cigariller och cigarrer och till hela kronor avseende röktobak, snus, tuggtobak och övrig tobak.

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.

2. När omräkning enligt 11 § sker för kalenderåret 2025 ska andra stycket inte tillämpas. Skattebeloppen ska då i stället räknas om genom att de belopp som anges i lagen multipliceras med jämförelsetalet.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförelse till tiden före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter

dels att 3 och 4 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 a §, av följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2022:1789

Föreslagen lydelse

3 §

Skatt tas ut för e-vätskor med 2 020 kronor per liter vätska.

För högkoncentrerade e-vätskor ska skatt i stället för vad som anges i första stycket tas ut med 4 040 kronor per liter vätska.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppen i första och andra styckena räknas om enligt 4 a §.

4 §

Skatt tas ut för andra nikotinhaltiga produkter med 202 kronor per kilogram.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppet i första stycket räknas om enligt 4 a §.

4 a §

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skatt i stället för vad som anges i 3 och 4 §§ tas ut med belopp som räknas om enligt andra stycket. Regeringen fastställer varje år före november månads utgång de skattebelopp som enligt denna paragraf ska betalas för påföljande kalenderår.

Skattebeloppen räknas om genom att de belopp som gäller den 1 augusti det år då omräkningen sker multipliceras med ett jämförelsetal.

Jämförelsetalet anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad det år då omräkningen sker och prisläget i juni månad närmast föregående år. Jämförelsetalet ska avrundas till

fyra decimaler. De omräknade Prop. 2023/24:120
skattebeloppen avrundas till hela Bilaga 2
kronor.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 3 § lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2022:1784

4 kap.

3 §

Tull och skatt enligt 1 § ska tas ut med följande belopp.

	tull	skatt
spritdryck	4 kr/liter	267 kr/liter
starkvin	2 kr/liter	92 kr/liter
vin	1 kr/liter	41 kr/liter
starköl	3 kr/liter	23 kr/liter
cigaretter	34 öre/styck	204 öre/styck
cigarrer	86 öre/styck	228 öre/styck
röktobak	428 kr/kg	2 520 kr/kg
övrig tobak	428 kr/kg	2 520 kr/kg
snus	104 kr/kg	793 kr/kg
högkoncentrerade e- vätskor	320 kr/liter	6 666 kr/liter
övriga e-vätskor	320 kr/liter	3 333 kr/liter
andra nikotinhaltiga produkter	390 kr/kg	1 237 kr/kg

Föreslagen lydelse

4 kap.

3 §

Tull och skatt enligt 1 § ska tas ut med följande belopp.

	tull	skatt
spritdryck	4 kr/liter	267 kr/liter
starkvin	2 kr/liter	92 kr/liter
vin	1 kr/liter	41 kr/liter
starköl	3 kr/liter	23 kr/liter
cigaretter	34 öre/styck	280 öre/styck
cigarrer	86 öre/styck	4 177 öre/styck
röktobak	428 kr/kg	3 843 kr/kg
övrig tobak	428 kr/kg	3 843 kr/kg
snus	104 kr/kg	855 kr/kg
högkoncentrerade e- vätskor	320 kr/liter	6 240 kr/liter
övriga e-vätskor	320 kr/liter	3 820 kr/liter
andra nikotinhaltiga produkter	390 kr/kg	1 282 kr/kg

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 5 a § lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter¹ ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2022:1788

Föreslagen lydelse

3 kap.

5 a §

Saknas tillräckliga uppgifter för att fastställa skatten enligt 5 § första stycket får denna tas ut med

211 kronor/liter för spritdryck,

62 kronor/liter för starkvin,

31 kronor/liter för vin,

12 kronor/liter för starköl,

1 krona och 70 öre/styck för cigaretter. 2 kronor och 4 öre/styck för cigaretter.

I denna bestämmelse förstås med

spritdryck: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 22 volymprocent,

starkvin: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 15 men inte 22 volymprocent,

vin: annat vin än starkvin samt annan alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 3,5 men inte 15 volymprocent och som inte är starköl,

starköl: öl med en alkoholhalt som överstiger 3,5 volymprocent.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

Efter remiss har yttranden över promemorian Justerad skatt på tobak och nikotin lämnats av A Non Smoking Generation, British American Tobacco Sweden AB, Cancerfonden, Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning på Stockholm universitet (SoRAD), Folkhälsomyndigheten, Förvaltningsrätten i Falun, Hjärt-lungfonden, JTI Sweden AB, Kammarrätten i Sundsvall, Kommerskollegium, Konkurrensverket, Konsumentverket, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Naturvårdsverket, Näringslivets skattedelegation, Philip Morris AB, Regelrådet, Skatteverket, Socialstyrelsen, Svenskt Näringsliv, Tobaksfakta, Tullverket, Skattebetalarnas förening, Livsmedelsföretagen, Svenska snustillverkarföreningen och Haypp Group AB.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att yttra sig: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN), Convenience Stores Sweden, Läkare mot Tobak, Svensk Dagligvaruhandel, Svenska Tobaksleverantörsföreningen, Swedish Match AB, Yrkesföreningar mot tobak.

Lagrådsremissens lagtext

Förslag till lag om ändring i lagen (2022:155) om tobaksskatt

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2, 5, 6, 9, 10 och 11 §§ lagen (2022:155) om tobaksskatt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §¹

Skatt på cigaretter tas ut med *1 krona* och 84 öre per styck och 1 procent av detaljhandelspriset. Skatt på cigaretter tas ut med *2 kronor* och 1 öre per styck och 1 procent av detaljhandelspriset.

Med cigaretter avses

1. tobaksrullar som går att röka som de är och som inte är cigarrer eller cigariller enligt 5 § andra stycket,

2. tobaksrullar som genom enkel, icke-industriell hantering kan införas i cigarettpappersrör, eller

3. tobaksrullar som genom enkel, icke-industriell hantering kan rullas in i cigarettpapper.

Cigaretter med en längd, exklusive filter eller munstycke, som överstiger 8 centimeter men inte 11 centimeter anses som två cigaretter. Är cigaretten längre anses varje påbörjad ytterligare längd av 3 centimeter som en cigarett.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska den i första stycket angivna styckeskatten räknas om enligt 11 §.

5 §²

Skatt på cigarrer och cigariller tas ut med 1 krona och 62 öre per styck. Skatt på cigarrer och cigariller tas ut med 1 krona och 77 öre per styck.

Med cigarrer och cigariller avses, om de kan rökas som de är och med hänsyn till sina egenskaper uteslutande är avsedda att rökas som de är,

1. tobaksrullar med ett yttre täckblad av naturtobak,

2. tobaksrullar fyllda med en riven blandning och med ett yttre täckblad som har cigarrers normala färg, gjort av homogeniserad tobak, om

a) det yttre täckbladet täcker produkten helt och i förekommande fall inkluderar filtret men, i fråga om cigarrer med munstycke, inte munstycket,

b) styckevikten utan filter eller munstycke är minst 2,3 gram och högst 10 gram, och

c) omkretsen är minst 34 millimeter på minst en tredjedel av längden.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppet i första stycket räknas om enligt 11 §.

¹ Senaste lydelse 2022:1792.

² Senaste lydelse 2022:1792.

6 §³

Skatt på rökto­bak tas ut med 2 241 kronor per kilo­gram. Skatt på rökto­bak tas ut med 2 443 kronor per kilo­gram.

Med rökto­bak avses

1. to­bak som skurits eller på annat sätt strimlats, tvinnats eller pressats till kakor och som går att röka utan ytterligare industriell beredning,
2. to­baksavfall som går att röka, bjuds ut till detaljhandelsförsäljning och inte omfattas av 2 § andra stycket eller 5 § andra stycket.

Med to­baksavfall avses rester av to­baksblad och biprodukter från bearbetning av to­bak eller framställning av to­baksprodukter.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppet i första stycket räknas om enligt 11 §.

9 §⁴

Skatt ska betalas för snus och tuggto­bak som hänförs till nr 2403 i Kombinerade nomenklaturen enligt rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan i lydelsen enligt kommissionens genomförande­förordning (EU) 2020/2159. Skatt tas ut med 526 kronor per kilo­gram för snus och med 579 kronor per kilo­gram för tuggto­bak.

Med snus avses to­bak i form av pulver, korn, strimlor, partiklar eller flagor som särskilt har behandlats för att användas i munnen, men inte rökas. Med tuggto­bak avses to­bak i form av strängar, stänger, remsor, tärningar eller kakor som särskilt behandlats för att tuggas men inte rökas.

Produkter som delvis består av andra ämnen än to­bak men som i övrigt uppfyller kriterierna i andra stycket behandlas som snus respektive tuggto­bak.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppen i första stycket räknas om enligt 11 §.

³ Senaste lydelse 2022:1792.

⁴ Senaste lydelse 2022:1792.

Skatt på övrig tobak tas ut med 2 241 kronor per kilogram.

Skatt på övrig tobak tas ut med 2 443 kronor per kilogram.

Med övrig tobak avses tobak som inte är en del av en levande planta och som inte är skattepliktig som cigaretter, cigarrer, cigariller, rökto bak, snus eller tuggtobak. Om sådan tobak ingår i en annan vara sker beskattningen utifrån varans totala vikt.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppet i första stycket räknas om enligt 11 §.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska *skatten* för de *tobaksvaror* som anges i 2, 5, 6, 9 och 10 §§ tas ut med belopp som *efter en årlig omräkning motsvarar de i paragraferna angivna skattebeloppen multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2023.* När det gäller skatt på cigaretter enligt 2 § ska omräkningen bara avse styckeskatten. *Beloppen avrundas till hela kronor och ören.*

Regeringen fastställer före november månads utgång de omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för påföljande kalenderår.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska *skatt i stället för vad* som anges i 2, 5, 6, 9 och 10 §§ tas ut med belopp som *räknas om enligt andra stycket.* När det gäller skatt på cigaretter enligt 2 § ska omräkningen bara avse styckeskatten. *Regeringen fastställer varje år före november månads utgång de skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för påföljande kalenderår.*

Skattebeloppen räknas om genom att de belopp som gäller den 1 augusti det år då omräkningen sker multipliceras med ett jämförelsetal.

Jämförelsetalet anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad det år då omräkningen sker och prisläget i juni månad närmast föregående år. Jämförelsetalet ska avrundas till fyra decimaler. De omräknade skattebeloppen avrundas till hela kronor och ören avseende cigaretter, cigariller och cigarrer och till hela kronor avseende rökto bak, snus, tuggtobak och övrig tobak.

⁵ Senaste lydelse 2022:1792.

⁶ Senaste lydelse 2022:1792.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.
 2. Vid omräkning enligt 11 § för kalenderåret 2025 ska, i stället för vad som anges i andra stycket, skattebeloppen räknas om genom att de belopp som anges i lagen multipliceras med jämförelsetalet.
 3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 3 § lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

4 kap.

3 §¹

Tull och skatt enligt 1 § ska tas ut med följande belopp.

	tull	skatt
spritdryck	4 kr/liter	267 kr/liter
starkvin	2 kr/liter	92 kr/liter
vin	1 kr/liter	41 kr/liter
starköl	3 kr/liter	23 kr/liter
cigaretter	34 öre/styck	204 öre/styck
cigarrer	86 öre/styck	228 öre/styck
röktobak	428 kr/kg	2 520 kr/kg
övrig tobak	428 kr/kg	2 520 kr/kg
snus	104 kr/kg	793 kr/kg
högkoncentrerade e- vätskor	320 kr/liter	6 666 kr/liter
övriga e-vätskor	320 kr/liter	3 333 kr/liter
andra nikotinhaltiga produkter	390 kr/kg	1 237 kr/kg

Föreslagen lydelse

4 kap.

3 §

Tull och skatt enligt 1 § ska tas ut med följande belopp.

	tull	skatt
spritdryck	4 kr/liter	267 kr/liter
starkvin	2 kr/liter	92 kr/liter
vin	1 kr/liter	41 kr/liter
starköl	3 kr/liter	23 kr/liter
cigaretter	34 öre/styck	280 öre/styck
cigarrer	86 öre/styck	4 177 öre/styck
röktobak	428 kr/kg	3 843 kr/kg
övrig tobak	428 kr/kg	3 843 kr/kg
snus	104 kr/kg	855 kr/kg
högkoncentrerade e- vätskor	320 kr/liter	6 240 kr/liter
övriga e-vätskor	320 kr/liter	3 820 kr/liter
andra nikotinhaltiga produkter	390 kr/kg	1 282 kr/kg

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (1998:506) om flyttning och kontroll av vissa punktskattepliktiga varor

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 13 § lagen (1998:506) om flyttning och kontroll av vissa punktskattepliktiga varor¹ ska ha följande lydelse.

*Lydelse enligt lagrådsremissen Ny Föreslagen lydelse
tullbefogenhetslag*

2 kap.

13 §

Om det saknas tillräckliga uppgifter för att fastställa skatten enligt 12 § första stycket får denna tas ut med

- 211 kronor/liter för spritdryck,
- 62 kronor/liter för starkvin,
- 31 kronor/liter för vin,
- 12 kronor/liter för starköl,
- 1 krona och 70 öre/styck för cigaretter. – 2 kronor och 4 öre/styck för cigaretter.

I denna bestämmelse förstås med
spritdryck: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 22 volymprocent,

starkvin: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 15 men inte 22 volymprocent,

vin: annat vin än starkvin samt annan alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 3,5 men inte 15 volymprocent och som inte är starköl,

starköl: öl med en alkoholhalt som överstiger 3,5 volymprocent.

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter

Prop. 2023/24:120
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter

dels att 3 och 4 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Skatt tas ut för e-vätskor med 2 020 kronor per liter vätska.

För högkoncentrerade e-vätskor ska skatt i stället för vad som anges i första stycket tas ut med 4 040 kronor per liter vätska.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppen i första och andra styckena räknas om enligt 4 a §.

4 §²

Skatt tas ut för andra nikotinhaltiga produkter med 202 kronor per kilogram.

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skattebeloppet i första stycket räknas om enligt 4 a §.

4 a §

För kalenderåret 2025 och efterföljande kalenderår ska skatt i stället för vad som anges i 3 och 4 §§ tas ut med belopp som räknas om enligt andra stycket. Regeringen fastställer varje år före november månads utgång de skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för påföljande kalenderår.

Skattebeloppen räknas om genom att de belopp som gäller den 1 augusti det år då omräkningen sker multipliceras med ett jämförelsetal.

Jämförelsetalet anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad det år då omräkningen sker och prisläget i

¹ Senaste lydelse 2022:1789.

² Senaste lydelse 2022:1789.

*juni månad närmast föregående år.
Jämförelsetalet ska avrundas till
fyra decimaler. De omräknade
skattebeloppen avrundas till hela
kronor.*

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2024.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2024-03-05

Närvarande: F.d. justitieråden Eskil Nord och Mari Andersson samt justitierådet Eric M. Runesson

Justerad skatt på tobak och nikotin

Enligt en lagrådsremiss den 15 februari 2024 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2022:155) om tobaksskatt,
2. lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.,
3. lag om ändring i lagen (1998:506) om flyttning och kontroll av vissa punktskattepliktiga varor,
4. lag om ändring i lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Johan Westlund.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 april 2024

Närvarande: statsminister Kristersson, ordförande, och statsråden Busch, Billström, Svantesson, Ankarberg Johansson, Edholm, J Pehrson, Waltersson Grönvall, Jonson, Strömmer, Roswall, Forssmed, Tenje, Forssell, Slottnér, M Persson, Wykman, Malmer Stenergard, Kullgren, Liljestrand, Bohlin, Carlson, Pourmokhtari

Föredragande: statsrådet Svantesson

Regeringen beslutar proposition Justerad skatt på tobak och nikotin